

Z OBSAHU	Nemoc a utrpení jako škola naděje. Poselství Benedikta XVI. ke Dni nemocných	04
	Budeme ovečkovat. Vzpomínka na zesnulého P. Petra Ovečku SJ	06
	Pohled do kuchyně inženýrů smrti	09
	Modlitba víry zachrání nemocného. Svátost pomazání nemocných	12

TRADICE OTCŮ

Z dopisu svatého Petra Damianiho nemocnému příteli (1007–1072)

Milý příteli, prosil jsi mě, abych ti napsal pár slov útěchy. Sužuje tě mnoho trápení a já mám konejšivými slovy osladit trpkost tvé duše.

Nespí-li však tvá rozvaha a tvůj rozum, je útěcha nasnadě, neboť sama slova Písma, jak si získat dědictví, nepochybně ukazují, že to Bůh tě vychovává jako syna. Vždyť to nelze říci otevřeněji, než když se praví: *Synu, přicházíš-li sloužit Bohu, stůj ve spravedlnosti a v bázni, a připrav svou duši na pokušení.*

Kde je totiž bázeň a spravedlnost, tam kříž protivenství není trápením otroka, ale otcovským cvičením v kázni. Proto i blažený Job uprostřed ran a utrpení sice volal: *Kéž ten, který mě stvořil, také mě zničí, kéž vztáhne ruku a podetne mě!* ale hned dodal: *To, že mě v utrpení neušetří bolesti, je mi útěchou.*

Božím vyvoleným je velkou útěchou právě to, že je Bůh navštěvuje křížem. Vždyť snesou-li chvilkové rány, nabudou sil jít v pevné naději za získáním slávy nebeské blaženosti.

Kladivo přece buší do zlata proto, aby kovolitec odstranil zbytky strusky, a pilník sbrušuje stále více povrch nerostu, aby se zářivěji zaleskla žilka prosvítajícího kovu. *Jako pec ověří hrnčičovu nádobu, tak zkouška utrpení ověří člověka spravedlivého.* A proto se říká u Jakuba: *Velmi se z toho radujte, bratři, když se octnete ve všelijakých zkouškách.* [...]

Nuže, milý bratře, těmito a dalšími příklady z Písma svatého posiluj svou mysl k trpělivosti a s veselou myslí očekávej po smutku radost.

K této radosti ať tě povznese naděje a ať láska roznlití tvou horlivost, aby náležitě opojená duše zapoměla na to, co trpí zvenčí, a vzplanula a zamilovala k tomu, o čem uvnitř rozjímá.

Neznámý autor, Svatá Alžběta pečuje o nemocné (1390). Foto: fishenters.com

Nemoc a smrt jako úkol

Budeme slavit Den nemocných. A i když nám řada zbožných tiskovin opět přinese vyprávění na téma „pomodlil (jsem) se a uzdravil (jsem) se“, nemůžeme se vyhnout tématu umírání a smrti. Boží vůle je pro nás tajemstvím, jemuž nikdy nemůžeme porozumět. Zatímco někomu je dopřáno se po modlitbě uzdravit, jiným (a patrně většině) je souzeno na fatální nemoc zemřít, i když se za nás modlila celá rodina, společenství, přátelé...

Téma umírání se v posledních letech dostává do nového světla. Nabízí se totiž možnost, patrně brzy zákonem zajištěná, bolesti a ponížení cesty ke smrti si ušetřit: tuto cestu zkrátit a podržet ji ve vlastních rukou, tak jako se to od nás očekává při jiných příležitostech. Je to svůdné. Sama jsem držela v rukou balení Vespa-

raxu, přímo lákající k bezbolestné smrti: krabička vesele červeno-modrá, text útěšný: „Dopřejte si nyní dobrý oběd, půl lahve vína, a po požití Vesparaxu během dvou až tří hodin tiše zemřete, bez úzkosti a trápení.“

Komu by se to nelíbilo? Těší se snad někdo z nás na bezmocnost, popletenost, inkontinenci a duševní zmatek? Kdo z nás by si to raději neušetřil? I když se píše o tom, že se po uzákonění eutanazie budou pacienti bát smrti z rukou lékařů, mnozí by ji uvítali. Je to kratší, jednodušší, příjemnější.

Ale tak jako život sám, i smrt je pro nás úkolem. Nepřijmeme-li ji se vši její bolestí a ponížením, přispějeme k zásadní změně. Bude-li definováno, v jaké

Dokončení na str. 3

Foto: radiovaticana.org

Dokumentace z doby pontifikátu Pia XII. se otevírá

Mons. Sergio Pagano, prefekt soukromých vatikánských archivů, řekl 29. ledna listu *Il Messaggero*, že technická příprava zveřejnění dokumentace z let pontifikátu Pia XII. končí.

Archivy z dob 2. světové války budou otevřeny v letech 2014–2015.

Apic

Boj proti leprě musí pokračovat

Vzdělání, solidaritu a bojovnou strategii žádá Mons. Zygmunt Zimowski pro přemožení lepry ve světě. V poselství k 57. světovému dni nemocných leprou, který připadá na 31. leden, žádá, aby se nezapomínalo na nemocné leprou a jejich důstojnost.

Jen v roce 2009 bylo potvrzeno více než 210 tisíc nových případů. Nejvíce je malomocenstvím zasažena Indie, ale ušetřena není ani Brazílie, Angola, Bangladéš, Středoafriická republika, Kongo či Madagaskar. Mons. Zimowski proto apeluje na mezinárodní komunitu i jednotlivé státy, aby rozvinuly a posílily „nezbytné strategie boje proti leprě, aby byl účinnější a důslednější“ a aby pokračovaly v informační kampani o této nemoci s větší citlivostí k tomuto tématu.

RaVat

USA udělily azyl rodičům z Německa

Federální imigrační úřad v Memfisu, Tennessee, udělil politický azyl německé rodině, která v roce 2008 uprchla kvůli stíhání za domácí vzdělávání dětí. Soudce Burman prohlásil: „Byla porušena základní lidská práva, jež žádný stát nemá právo porušovat.“

Pronásledování vzdělávajících rodičů v Německu v posledních letech zesílilo: dostávají vysoké pokuty a někdy musejí dokonce jít do vězení. Jsou jim také odebírány děti.

Pan Uwe Romeike, učitel hudby, a jeho žena Hannelore mají pět dětí. Jejich vítězství bude popudem pro další rodiny, které prchají z Německa.

LifeSite News

Evropa o pronásledování křesťanů

Vraždy křesťanů v Egyptě a plundrování kostelů v Malajsii uspíšily vydání rezoluce Evropského parlamentu z 21. ledna, jež odsuzuje útoky proti křesťanům v těchto zemích. Komise biskupských konferencí Evropské unie (COMECE) tento krok uvítala.

Iniciativa *Církev v nouzi* uvádí, že kromě dvou už zmíněných zemí jsou křesťané terčem násilí i v dalších státech: v Saudské Arábii, v Bhútánu, v Číně, na Kubě, v Iránu, v Severní Koreji, v Laosu, na Maledivách, v Myanmaru (Barma), v Nigérii, v Pákistánu, Súdánu, Turkmenistánu a Jemenu.

SIR

Irák: Arcibiskup žádá křesťany, aby neztráceli naději

Mons. Emil Šimún Nona, arcibiskup Mosúlu, který je ve svých 41 letech nejmladším arcibiskupem na světě, vyzval věřící, aby si uchovali naději a důvěru. Od protikřesťanských útoků v roce 2003 se křesťanská obec ve městě podstatně zmenšila.

Mons. Nona vysvětlil, že pro mnoho mosúlských křesťanů je Církev jediným zrojem naděje. Situace se vyhroutil po sérii protikřesťanských útoků o Vánocích, kdy byli dva křesťané zabiti a další zraněni.

ACI Prensa

Křesťané v Severní Koreji

Severní Korea stále prohlašuje náboženské aktivity za podvratné. Tajní křesťané však přežívají. Informace o nich jsou jen útržkovité.

Protináboženské represe jsou zde nejtěžší na celém světě. V roce 2009 Kim Čong Il nařídil věznění, mučení a zabíjení křesťanů, jež má náboženskou činnost vykořenit. Odhaduje se, že z 200 tisíc politických vězňů je asi 40 tisíc křesťanů.

Protestanti vysílají přes hranici balóny s letáky a pokoušejí se dodávat křesťanům Bible. Úřady popírají existenci podzemní Církve: jsou-li křesťané dopadeni, jsou považováni za špiony.

Na ostrově Sorok se katolický kněz stará o malomocné. Jejich účast na bohoslužbách je horlivá, už přede mší se modlí. Ostrov Sorok je jednou z několika posledních kolonií pro malomocné na světě.

Catholic American Eyes

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Británie: Církev neztratí svobodu zaměstnávat lidi podle svých měřítek

Sněmovna lordů zamítla návrh na oslabení výjimek v zákonu o rovnosti, které umožňují náboženským institucím nepřijímat do zaměstnání lidi, jejichž víra nebo způsob života odporuje učením dané církve. Sekularisté hrozí, že si budou stěžovat Evropské komisi.

Odpůrci návrhu, vedení baronkou O' Cathainovou, argumentují, že stát nemůže lidem nařizovat, koho mají nebo nemají zaměstnávat. Yorský biskup John Sentamu upozornil, že se nevyskytly případy, kdy by dosavadní znění zákona vedlo k soudním sporům.

Zákon o rovnosti shrnuje dosavadní antidiskriminační legislativu do jediného zákona. Zamítnutí nových dodatků označila baronka Sajída Warsí, stínová ministryně pro komunitní soudržnost, za „vítězství zdravého rozumu“.

Proti návrhu vedla kampaň anglikánská církev společně s katolíky a příslušníky jiných konfesí a náboženství. Spor pokládá za otázku svobody náboženského sdružování.

The Telegraph

USA: Pozdvižení kolem Richarda Rohra

Ve Spojených státech vyvolalo pobouření vystoupení františkána P. Richarda Rohra. Rohr byl pozván Univerzitou svatého Tomáše v Miami, aby zde vedl duchovní večer. Přitom se Rohr aktivně postavil za homosexuály a zpochybil církevní nauku o antikoncepci a o svěcení žen. Měl říci, že Bůh očekává od homosexuálního vztahu totéž jako od heterosexuálního: upřímnost, věrnost a vzájemnou oddanost. Rohr v Miami propagoval pohanské rity a při exerciciích pro muže prováděl nudistické rituály.

Kathnet

Prokop Brož převzal jmenovací dekret na funkci děkana Katolické teologické fakulty

Ve čtvrtek 28. 1. 2010 převzalo devět kandidátů na funkci děkana jmenovací dekrety z rukou rektora Univerzity Karlovy prof. Václava Hampla. Mezi nově jmenovanými byl také P. Prokop Brož, Th.D., který se k 17. 2. 2010 stane děkanem Katolické teologické fakulty. Slavnostní mše svatá k uvedení Prokopa Brože do funkce děkana, kterou bude v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha celebrovat kardinál Miloslav Vlk, je plánována na 8. 3. 2010 od 18.00 hodin. Kromě jiných se jí zúčastní také dosavadní děkan, jímž byl od roku 2003 prof. Ludvík Armbruster.

P. Prokop Brož, Th.D., který působí na Katedře fundamentální a dogmatické teologie, se narodil v roce 1972 v Náchodě. Po maturitě studoval filosofii a teologii na Papežské Lateránské univerzitě v Římě. Kněžské svěcení přijal v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové v roce 1997 a poté působil v duchovní správě. Mezi lety 2001–2003 se na Papežské Univerzitě Gregoriana v Římě zabýval pojetím Církve u Hanse Urs von Balthasara a získal licenciát. Od roku 2003 působil jako odborný asistent na katedře systematické teologie KTF UK a v následujících letech byl také fakultním kaplanem. Doktorské studium ukončil disertační prací na téma „Kristus, Duch a jednota Církve v dějinách. Ekleziologie J. A. Möhlera“.

Prokop Brož je od roku 2007 sídelním kanovníkem Královské kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Je autorem mnoha článků a učebních textů z oboru ekleziologie, christologie či patristiky. Překládá z italštiny a němčiny (např. Encyklika *Spe salvi* papeže Benedikta XVI.). Je členem redakce *Perspektiv* a členem *Asociace italských teologů*.

TS ČBK

Dokončení ze str. 1

situaci máme „právo“ rychle, umělo cestou zemřít, bude také nutně definováno, kdy má člověk *povinnost* zemřít. A ta se bude vztahovat na stále větší okruh lidí: na tělesně a duševně postižené, na „přestárlé“, na trpící.

Přijmeme-li umírání statečně i s jeho neblahými průvodními jevy, staneme se obránci právě té hranice, jež brání státu a jeho politice v konečném rozhodování o osudu člověka. Přijmeme-li bídu umírání a smrti se vším, co přináší, budeme chránit životy těch, kdo zemřít nechtějí, kdo považují svůj život za dostatečně cenný, i když je zatížen vadami a nedostatky. Svým umíráním budeme bojovat právě za ně.

V naší zemi si stát osobuje právo rozhodovat o životě nebo smrti nenarozených dětí: je-li jejich život ohrožen nemocí nebo postižením, má být ukončen. Ale my, staří a nemocní, máme možnost se proti tomuto trendu postavit právě tím, že budeme bránit své právo na život, i když nás už unavuje a trápí. Protože i postižený, nemocný život je stále úkolem, jakkoli je pro nás těžký.

Michaela Freiová

Keňští zákonodárci chtějí změnit definici začátku života v ústavě

Komise keňského parlamentu doporučila revizi ústavy měnící ustanovení, že „život začíná početím“ na „život začíná narozením“. I když koncept nové ústavy neobsahuje žádnou specifickou zmínku o potratech, je jasné, že tato změna vyjde na stejno jako legalizace potratů. To se uvádí v prohlášení Keňské biskupské konference z 21. ledna.

Biskupové uvedli: „Život začíná početím a končí přirozenou smrtí a každý pokus popřít tuto pravdu je špatný a zavádějící. Ústava, která nechrání život ve všech jeho fázích, je nenapravitelně vadná a přestává vyžadovat jakékoliv uznání.“ Rovněž Národní rada církvi v Keni, kde je asi 25 % katolíků a 50 % protestantů, zastává stejný postoj a je připravena mobilizovat voliče v případě referenda o ústavě.

HPŽ ČR, lifesitenews.com

NEMOC A UTRPENÍ JAKO ŠKOLA NADĚJE

Poselství papeže Benedikta XVI. k XVIII. Světovému dni nemocných

Dne 11. února 2010, v den památky Panny Marie Lurdské, slaví Církev XVIII. Světový den nemocných a zároveň si připomíná 25. výročí vzniku Papežské rady pro pastorační zdravotnictví. Při příležitosti tohoto dne zasílá papež Benedikt XVI. všem věřícím poselství, v němž připomíná, že lidské utrpení čerpá smysl z tajemství Kristova utrpení, smrti a vzkříšení.

Foto: kb.osu.edu

Lidské utrpení dosáhlo v Kristových mukách svého vrcholu. Zároveň však vstoupilo do nové dimenze a nového řádu věcí: je spojeno s láskou, která plodí dobro, vytváří je utrpením dokonce ze zla, tak jako nejvyšší dobro vykoupení světa vzešlo a stále vychází z Kristova kříže. Kristův kříž se stal pramenem, z jehož nitra potečou proudy živé vody.

Drazí bratři a sestry!

Následujícího 11. února, o liturgické památce Panny Marie Lurdské, se bude ve vatikánské bazilice slavít XVIII. Světový den nemocných. Šťastná okolnost shody s 25. výročí založení Papežské rady pro pastorační zdravotníků je dalším důvodem k poděkování Bohu za cestu, kterou dosud vykonala v oblasti zdravotnické pastýřské péče. Ze srdce si přeji, aby toto výročí bylo příležitostí pro ještě obětavější apoštolské nasazení ve službě nemocným a těm, kdo se o ně starají.

Důležitost pastýřské služby nemocným

Světovým dnem nemocných chce Církev vzbudit niternou citlivost církevního společenství pro důležitost pastýřské služby na širokém poli zdraví. Je to služba, která je integrální součástí jejího poslání, protože se zařazuje do linie samotného Kristova spasitelného poslání. On, božský Lékař, všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel (Sk 10,38). Z tajemství jeho umučení, smrti a zmrtvýchvstání čerpá lidské utrpení smysl a plnost světla. V apoštolském listě *Salvifici doloris* o tom přináší Boží služebník Jan Pavel II. poučná slova: *Lidské utrpení dosáhlo v Kristových mukách svého vrcholu. Zároveň však vstoupilo do nové dimenze a nového řádu věcí: je spojeno s láskou, [...] s láskou, která plodí dobro, vytváří je utrpením dokonce ze zla, tak jako nejvyšší dobro vykoupení světa vzešlo a stále vychází z Kristova kříže. Kristův kříž se stal pramenem, z jehož nitra potečou proudy živé vody.*¹

Láska pro nejmenší a nejpotřebnější

Při poslední večeři, před svým návratem k Otci, se Pán Ježíš sklonil, aby umýval apoštolům nohy a tak předznamenal nejvyšší skutek lásky na kříži. Tímto gestem vyzval své učedníky, aby vstoupili do obdobné logiky lásky, která se dává zvláště nejmenším a nejpotřebnějším (srov. Jan 13,12–17). Každý křesťan je volán k tomu, aby následováním jeho příkladu v různých a stále nových souvislostech znovu prožíval podobenství o milosrdném Samaritánovi, který šel okolo člověka, jehož zanechali lupiči polomrtvého na okraji cesty, *viděl ho a bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, nalil mu do ran oleje a vína, obvázal je, vsadil ho na svého soumaru, dopravil do hostince a staral se o něho. Druhého dne vytáhl dva denáry a dal je hostinskému se slovy: „Starej se o něho, a co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet“ (Lk 10,33–35).*

V přijatém trápení člověk vyžívá

V závěru podobenství Ježíš říká: *Jdi a stejně jednej i ty (Lk 10,37)*. Těmito slovy se obrací i na nás. Vyzývá nás, abychom se skláněli k tělesným i duchovním ranám mnoha našich bratří a sester, s nimiž se setkáváme na ulicích světa; pomáhá nám pochopit, že díky Boží milosti přijímané a prožívané v každodenním životě se zkušenost nemoci a utrpení může stávat školou naděje. Skutečně platí, jak jsem řekl v encyklice *Spe salvi*, že *člověka totiž nevyléčí to, že se utrpení vyhne, že před bolestí uteče. V přijatém trápení naopak vyžívá, spojen s Kristem, který také trpěl, podpírán nekonečnou láskou.*²

V chudých a trpících sloužíme Kristu

Už II. vatikánský koncil připomínal Církvi důležitost jejího úkolu brát si na starost lidské utrpení. V dogmatické konstituci *Lumen gentium* čteme: *Otec poslal Krista „hlásat radostnou zvěst chudým [...] uzdravit zkroušená srdce“ (Lk 4,18), „hledat a zachránit, co zahynulo“ (Lk 19,10). Podobně Církev zahrnuje láskou všechny postižené lidskou slabostí, dokonce v chudých a trpících vidí obraz svého chudého a trpícího zakladatele. Snaží se zmírnit jejich bídu a chce v nich sloužit Kristu.*³ Humanitární a duchovní činnost církevního společenství pro nemocné a trpící se během století vyjadřovala mnoha formami a zdravotnickými strukturami rovněž s charakterem institucí. Chtěl bych připomenout ty, které jsou řízeny přímo diecézemi, i ty, které se narodily díky velkorysosti různých řeholních institutů. Jedná se o cenné „dědictví“, které odpovídá skutečnosti, že *lásku potřebuje také organizaci jakožto předpoklad uspořádané komunitní služby.*⁴ Vytvoření Papežské rady pro pastorační zdravotníku před dvaceti pěti lety je součástí starostlivosti věnované v Církvi světu zdraví. S velkou naléhavostí musím ještě dodat, že v tomto historicko-kulturním okamžiku se ukazuje potřeba, aby Církev byla niterným a pozorným způsobem přítomná u nemocných jakož i ve společnosti, kde má být schopna účinně předávat evangelní hodnoty pro ochranu lidského života ve všech jeho fázích, od početí až po přirozený konec.

Chtěl bych zde navázat na *Poselství k chudým, nemocným a ke všem, kteří trpí*, jímž se koncilní otcové obrátili k světu na závěr II. vatikánského koncilu: *Vy všichni, kteří cítíte velkou tíhu kříže, [...] vy, kteří pláčete [...] vy, neznámí trpící, naberte odvahu; vy jste upřednostňováni v nebeském království, v království naděje, štěstí a života; jste bratry trpícího Krista a budete-li chtít, vy s ním spasíte svět!*⁵ Ze srdce děkuji lidem, kteří každý den konají službu u nemocných a trpících a zastávají ji tak, aby apoštolát Božího milosrdenství, jemuž se věnují, stále lépe odpovídal novým požadavkům.⁶

Neznámý holandský mistr: Milosrdný samaritán (1537). Foto: commons.wikimedia.org

Církev má být niterným a pozorným způsobem přítomná u nemocných jakož i ve společnosti, kde má být schopna účinně předávat evangelní hodnoty pro ochranu lidského života ve všech jeho fázích, od početí až po přirozený konec.

Kněz jako služebník nemocných

V letošním Roce kněží věnuji zvláštní myšlenku vám, drazí kněží, kteří jste „služebníky nemocných“ a znamením i nástrojem Kristova soucitu, jenž má dospět ke každému člověku poznamenanému utrpením. Vyzývám vás, drazí duchovní, abyste se nešetřili při vaší péči a při dávání útěchy. Čas strávený vedle toho, kdo má zkoušku, se ukazuje jako plodný na milost pro všechny jiné oblasti pastorační. Nakonec se obracím na vás, drazí nemocní, a prosím vás, abyste se modlili a obětovali svá utrpení za kněze,

aby zůstávali věrní svému povolání a jejich služba aby byla bohatá na duchovní plody ku prospěchu celé Církve.

S těmito pocity vyprošuji nemocným i těm, kdo se o ně starají, mateřskou ochranu Panny Marie, *Salus infirmorum*, a všem ze srdce uděluji své apoštolské požehnání.

Vatikán 22. 11. 2009,
slavnost Ježíše Krista Krále.
BENEDICTUS PP. XVI

¹ Jan Pavel II., Apoštolský list o křesťanském smyslu lidského utrpení *Salvifici doloris* (11. února 1984), č. 18. Praha: Zvon, 1995, s. 28.

² Benedikt XVI., Encyklika o křesťanské naději *Spe salvi* (30. listopadu 2007), č. 37. Praha: Paulínky-ČBK, 2008.

³ II. vatikánský koncil, Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium* (21. listopadu 1964), č. 8. Dokumenty II. vatikánského koncilu. Praha: Zvon, 1995.

⁴ Benedikt XVI., Encyklika o křesťanské lásce *Deus caritas est* (25. prosince 2005), č. 20. Praha: Paulínky-ČBK, 2006.

⁵ Ench. Vat., I, č. 523*, s. 313.

⁶ Jan Pavel II., Apoštolská konstituce o římské kurii *Pastor Bonus* (28. června 1988), čl. 152.

Zemřel P. Petr Ovečka SJ

Foto: Pavel Filka, jesuit.cz

V úterý 22. prosince 2009 zemřel v Domově sv. Karla Boromejského v Praze-Řepích P. Petr Ovečka SJ. Poslední rozloučení s ním se konalo při bohoslužbě v úterý 5. ledna 2009 v kostele sv. Ignáce

v Praze. Poté byly jeho tělesné pozůstatky uloženy na hřbitově na Vyšehradě.

Otec Petr (z Alcantary) se narodil 8. října 1922 v Brankách u Valašského Meziříčí. Po maturitě vstoupil v roce 1940 do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova a první řeholní sliby složil v září 1942 na Velehradě. V letech 1946–1951 studoval teologii v Maastrichtu v Nizozemí a 22. srpna 1950 tam přijal kněžské svěcení. Po třetí probaci v USA pak žil v letech 1953–2002 v Římě.

V Římě pracoval v letech 1953–1971 jako redaktor českého a nějakou dobu i latinského vysílání Vatikánského rozhlasu, v letech 1957–2001 byl redaktorem exilového měsíčníku *Nový život* a spolupracoval v knihovně jezuitského Historického ústavu. Od roku 1971 působil

jako duchovní ve farnosti *San Giovanni de Rossi* a od roku 1973 byl také sekretářem exilové Křesťanské akademie, kde jako redaktor vydal mnoho knih, které byly šířeny ve vlasti.

Po návratu do vlasti v roce 2002 redigoval bulletin *Jezuité* a zpovídal v kostele sv. Ignáce v Praze. V září 2009 byl hospitalizován a poslední dny svého pozemského života strávil v péči Domova sv. Karla Boromejského.

Otec Ovečka zůstane v paměti všech jako poctivý, obětavý a pokorný pracovník na Pánově vinici. Jeho psané slovo v Kristových službách proniklo do celého světa, jeho tichý hlas informoval na vlnách rozhlasu a těšil ve zpovědnici. Ať odpočívá v pokoji svého Pána.

TS ČBK

BUDEME OVEČKOVAT

Vzpomínka redaktora Vatikánského rozhlasu P. Josefa Kolářka SJ na zesnulého P. Petra Ovečku SJ

Po dlouhá léta, kdy naše země byla oplocena ostnatým drátem, trojnásobně, a ještě nabitým elektrinou, a kdy i éterové vlny byly kořistí dravých rušiček, býval až legendárním hlasem svobodného světa. České vysílání vatikánského rozhlasu bylo silně rušeno, avšak P. Ovečka našel způsob jak obejít tuto hradbu. Převzal i latinské vysílání, a tímto kanálem jsme dostávali všechny zprávy z katolického světa a papežské homilie, encykliky i dokumenty jednotlivých římských kongregací. Latinské vysílání komunisté nerušili. Mysleli si, že tomu stejně nikdo nerozumí, jako oni. Jenomže tehdy kněží a mnoho laiků znali latinu ještě z gymnázia a kněží ze seminářů, z teologických studií.

Nedosažitelný hlas svobody

Ale i tak zůstával nedosažitelným hlasem výšin svobody, konejšivým, to ano, ale tak vzdáleným, až v Římě! Pro mne jako pro mnoho ostatních občanů to byl nedosažitelný sen, dostat se k moři nebo až

do Říma. Vzpomínám si, jak dávali v našich kinech půvabnou komedii „Prázdniny v Římě“, kdy se mi vtiskly nesmazatelně do paměti Španělské schody a chrám *Trinità dei Monti*, Andělský hrad a vysoké kamenné břehy Tiberu, římské fontány a pienie, a ty jsem obdivoval a o nich snil více než o půvabné hlavní představitelce princezny Audrey Hepburn. Ze snění o nich jsem se stále probouzel do nevábné a někdy hodně tvrdé socialistické přítomnosti.

Léta dopisování

V roce 1968, po ruské invazi do naší země, se mi podařilo dostat se do Rakouska, do Innsbrucku, na dokončené teologické studii, která jsem musel doma dělat potají, „na koleně“. A tak mi představení dali možnost vybrousit znalosti na akademickou úroveň. Z Innsbrucku už to bylo bez překážek, psát do Říma. Dva roky jsme si tedy s P. Ovečkou dopisovali. Jeho zásluhou jsem také brzo prolomil intelektuální útlum – dvacet let

jsem žil na úrovni „rychlopalných krompáčů a tryskových lopat“, seřizování lisů, klempířské práce na plynoměrech a dalších dřin pomocného dělníka. Dal mi za úkol překládat pro Křesťanskou akademii v Římě, jež měla své nakladatelství a P. Ovečka byl *spiritus agens* celého vydavatelství, svou mravenčí prací a nepřekonatelnou obětavostí. To všechno dělal vedle svých hlavních povinností napsat, přeložit i jako hlasatel mluvit do českého a latinského vysílání Vatikánského rozhlasu. Vedle toho byl i šéfredaktorem měsíčníku *Nový život* a sekretářem Křesťanské akademie v Římě. O nedělích a svátcích ještě pomáhal v římské farnosti *San Giovanni de Rossi* v pastoraci, zpovídání, přípravě na křest a na manželství i vyučování katechismu. Prostě na tři zdatné pracovníky by toho bylo až nad hlavu. On na to stačil sám.

Zadal mi první knihu na překlad – Hünnermannův životopis svaté Marie Goretti. Pozvedlo to mé sebevědo-

mí, když jsem po nějakém tom měsíci držel v ruce knížku *I dnes se platí krví*. To byl tedy můj první překlad. Pak následovaly *Ženy v Bibli* od Alice Scherer a za odměnu mi vydal jedinou básnickou sbírku, kterou jsem si dovezl do ciziny, sbírku *Veronika*, kterou mi spolubratři v Innsbrucku přeložili do francouzštiny, němčiny i vlámštiny, a tak vyšla čtyřjazyčně. Líbila se mu nejvíce základní myšlenka: žena nesoucí kříž se setkává s Ježíšem, který jí podává roušku, aby tam otiskla svou zmučenou tvář.

První osobní setkání

Konečně nadešel den, kdy jsem po celonoční jízdě vlakem z Innsbrucku do Říma stanul na hlavním nádraží Termini před živým P. Petrem Ovečkou. Znal jsem jeho tvář z fotografií, takže mě jeho neokázalost, skromnost a jakýsi téměř omluvný úsměv nepřekvapily. Byla to pro mne úleva, protože jsem si nedovedl představit, jak se vyznám v takovém velkoměstě, jako je Řím, jak najdu „náš dům“, tehdy *casa scrittori* vedle generální kurie Tovaryšstva. Během dlouhých hodin ve vlaku jsem si vrýval do paměti adresu, ale tím se mé úzkosti nijak nezmenšily. Nyní jsem měl po boku P. Ovečku a vše zmizelo. První říjnový den, svátek svaté Terezie od Dítěte Ježíše, vytáhl své vytříbené, oslnivé krásy – až později jsem se dověděl od svého průvodce, že to jsou *le ottobrate*, v Římě něco normálního jako východ a západ slunce. Tou poznámkou mírnil mé nadšení.

Podle komunistické propagandy, ale i diplomacie jsem měl stát před zavilým nepřítelem socialismu, prohnáním očerňovatelem rudého ráje, jaký vybudovala v Československu rodná komunistická strana, prodejním špiónem Vatikánu a amerických kapitalistů a válečných štváčů. Na propastnou lživost těchto titulů či spíše nadávek stačil jeho dobrotivý pohled a úsměv, plně odpovídající příjmení – prostě jako ovečka, jako velkonoční beránek, náramně podobný těm, které dostává Petřův nástupce na Hromnice a z jejichž vlny se pak tkají pallia pro arcibiskupy metropolitů. Lži v jediném okamžiku shořely, rozptýlily se jako dusivý smog a někde na horizontu ještě pomalu mizely jejich zrůdné ozvěny.

Především byl mužem modlitby, nesmírně pokorným. A pokora je v dnešní době pomalu již cizím slovem. Dále byl člověkem velmi vzdělaným, ale jeho skromnost působila, že si toho mnozí ani nevšimli, a on to také nikdy nedával najevo. V tichu, nenápadně konal svou práci. A pole jeho činnosti bylo velmi rozsáhlé. (Mons. Kučera při zádušní mši svatě)

Nátlak komunistické diplomacie

Ač jsem přišel ve dnech, kdy byl pod nátlakem komunistické diplomacie odvoláván z Vatikánského rozhlasu a já měl nastoupit na jeho místo, pomáhal mi při prvních krůčcích redaktorské i hlasatelské práce v rozhlase, jak jen mohl. Musel jsem z něho doslova tahat podrobnější informace o tom, proč musí po sedmácti letech obětavé služby odejít z Vatikánského rozhlasu. A tak jsem se po neochotných náznacích dovídal celou pravdu. Pavel VI. chtěl pomoci pronásledo-

vané Církvi v Československu, jejíž biskupové byli ve vězeních nebo internaci a církevní správa ochromena dohledem komunistických církevních tajemníků. Usilovné pokusy o jmenování nových biskupů využívala komunistická diplomacie k vydírání. Při každém jednání v Praze nebo ve Vatikánu zarputile opakovala: „Válečný štváč a zavilý nepřítel ČSSR i socialismu Ovečka je jasným důkazem nepřátelského postoje Vatikánu k ČSSR, který dennodenně využívá vatikánského rozhlasu ke své podvrtné činnosti.“ Když se pak vedoucí vatikánské delegace arcibiskup Casarolli ptal, jak konkrétně, uváděli zprávy „o internovaných biskupech, uvězněných kněžích a stovkách laiků, o lživé diskriminaci katolíků, jejich dětí ve školách, a to i po několika měsících od inkriminované konkrétní události s jasným záměrem očerňování dobrého jména ČSSR (tak dlouho leckdy trvalo, než se nějaká zpráva dostala od nás do Říma). A zvláště po vypovězení pražského arcibiskupa Berana, jeho jmenování kardinálem a jeho činnosti ve světě „nepřátelsky zaměřené proti ČSSR“. A opravdu kardinál Beran byl hodně zván do různých italských měst i zemí Evropy, do USA a Kanady a pochopitelně novináři toho používali, aby vylíčili situaci pronásledování Církve v ČSSR a bezpráví komunistického režimu. P. Ovečka pak o tom poctivě referoval v rozhlasovém vysílání, což mu komu-

Poslední rozloučení v kostele sv. Ignáce. Foto: Ivan Dobrovolský, jesuit.cz

nisté nemohli odpustit. Aby se vzala tato záminka komunistické diplomacii, měl či musel být obětován právě on. Odvoláním z rozhlasu a vypovězením z Říma. Jenomže v tom druhém bodě si zase postavil hlavu náš superior P. O'Neill a hrdě prohlásil: „Co mi má rozkazovat Státní sekretariát, koho mohu či mám mít v našem domě. P. Ovečka je jezuita, zde zůstane a basta!“

On sám podle přísloví „sejde z očí sejde z mysli“ pak našel řešení. Měl stále pokoj v našem domě a pracoval v knihovně Historického institutu, ale přijal kaplanské místo ve farnosti *San Giovanni de Rossi* na druhém konci Říma a v koleji *Nepomucenum* měl pak kancelář a pracovnu jako sekretář Křesťanské akademie, jež byla zároveň redakcí *Nového života*. Jako šéfredaktor tohoto měsíčníku (od roku 1957–2001) pravidelně ve středu a v sobotu chodil do české redakce Vatikánského rozhlasu pro kopie zpráv nebo programů, které by mohl použít v časopise. Byla to jenom malá oklika z knihovny (*Via dei Penitenzieri*) přes rozhlas u Andělského hradu do *Nepomucena* (*Via Concordia*, kousek od Lateránu) k obědu. Pro mne byl vítaným odlehčením ve shonu rozhlasové práce. Vždy se našlo něco na zub i na popití a tak pomalu vznikala tradice milého posezení a rozhovorů na nejrůznější aktuální, literární i historická témata.

Počátky překladů díla svaté Terezie

V osmdesátých letech jsem začal číst celé dílo svaté Terezie z Avily a tak jsem byl tím zaujat, že jsem téměř pravidelně zajižďel na úryvky z děl této velké španělské mystičky. P. Ovečku to nijak nenudilo, ba naopak – snad také proto, že jeho strýc P. Jaroslav Ovečka SJ byl velkým znalcem španělské mystiky a přeložil celé dílo svatého Jana od Kříže. Velkoryse mi je věnoval v zelené vazbě, dodnes se jimi pyšním ve své knihovně. Litoval, že si nevezal na teologické studie do Maastrichtu strýcův *Úvod do mystiky, zvláště sv. Jana od Kříže a sv. Terezie od Ježíše*, vydaný v Praze za války, roku 1940. Dokázal z něj citovat dlouhé úryvky a definice. A já mu záviděl fantastickou paměť. A jednou to kříslo – můj oblíbený termín –, vyprávěl

Melchor Pérez de Holguín, Sv. Petr z Alcantary se sv. Terezií z Avily (1701)

Jako sekretář Křesťanské akademie pracoval po nocích s rukopisy a na korekturách vydávaných knih, které by bez něho nevyšly.

mi, že jeho strýc P. Ovečka měl dokončený překlad celého díla svaté Terezie z Avily a že mu jej estébaci při zatýkání na Svatém Hostýně v noci ze 13. na 14. dubna 1950 zabavili a zmizel u nich beze stop. Jen trochu smutněji dodával, že ten fakt také přispěl ke strýcově urychlené smrti. V té chvíli mě popadla silná myšlenka: „A já tedy přeložím dílo svaté Terezie znovu. Náš národ si zaslouží mít je v rodné řeči.“ Řekl jsem to nahlas a P. Ovečka dodal: „To tedy jistě vydáme v Křesťanské akademii.“ Bylo to jako šlehnutí bičem; vše se dalo do pohybu, do běhu. Překládal jsem po večerech i po ránech, takže v roce 1983 už mohla vyjít autobiografie *Život sv. Terezie Velké* (398 stran) a pak do roku 1988 její další tři díla.

Když jsem po 22 letech, po pádu komunismu u nás, mohl navštěvovat rodinou zem, dovídal jsem se, kolika lidem tyto překlady pomáhaly a kolik řeholníků i kněžských povolání se zapálilo či živilo těmito díly španělské mystičky. Nejkrásnější příhodu mi při jedné sobotní

návštěvě vyprávěl sám P. Ovečka: „Přišel za mnou do *Nepomucena* jeden muž ušlechtilých rysů a bez okolků se představil s dodatkem, že je členem Československé akademie věd, mužem nomenklatury, který se mohl účastnit vědeckého kongresu ve Východním Berlíně, že využil vlivných známostí a dostal se do Západního Berlína a odtud letadlem do Říma. Že chce udělat svému příteli katolíkovu radost a přivést mu jako dárek k Vánocům životopis svaté Terezie z Avily, po kterém náramně touží.“ P. Ovečka mu jej chtěl dát zdarma, ba i více výtisků, ale vzal si jen jeden a trval na zaplacení. Po tom vyprávění jsem divže nezanotil *Te Deum laudamus!*

„Ovečkování“ mezi Římem a Prahou

I na vydání dalších osmi životopisů svatých nebo kandidátů svatosti a dvaadvaceti studiích o jezuitských misionářích v zámoří od Číny přes Filipíny, Mariánské ostrovy, Mexiko, Maraňon, Paraguay a Kóchinčinu (dnešní Vietnam) měl lví podíl. Snad jen anděl strážný spočítá jeho cesty do tiskárny, hodiny, které strávil nad korekturami, vazbami a expedicí knih. Já zase na oplátku jsem se mu snažil odvědit spolu s rektorem *Nepomucena* Mons. Plannerem tím, že jsme dělali korektury jeho časopisu *Nový život*. Když v roce 2001 ukončil jeho vydávání v Římě a byl povolán do Prahy, aby redigoval bulletin *Jezuité*, my v Římě jsme osiřeli. Jaksi ze setrvačnosti jsme si tehdy s P. Petrem Havlíčkem, který byl právě na stáži ve Vatikánském rozhlasu, sedli a vzpomínali na P. Ovečku. Tu mi bleskl hlavou nápad. Co když mu zavoláme a tak bude s námi aspoň po telefonu. Zvedl sluchátko a byl potěšen naším zavoláním. Hned jsme se domluvili na příští středu a pak ovšem i sobotu. Vznikla z toho milá tradice spojení mezi Římem a Prahou, mezi námi osiřelými a P. Ovečkou. A já pak na to vymyslel nové české sloveso „ovečkovat“.

A tak jsme až do jeho poslední nemoci, kdy přestal zvedat telefon, pravidelně ovečkovali.

Requiescat in Domino!

V Římě 30. 12. 2009

P. Josef Koláček SJ

Radio Vaticana

(mezititulky redakce)

POHLED DO KUCHYNĚ INŽENÝRŮ SMRTI

Recenze knihy *Architekti kultury smrti*

Brilantní kniha *Architekti kultury smrti* odhaluje skutečné pohnutky intelektuální vzpoury proti Boží slávě a lidské důstojnosti. Autoři knihy Donald De Marco a Benjamin Wiker vytipovali třidvacet předních učenců, vědců a spisovatelů naší minulosti, kteří podle nich stáli v počátcích demoralizace současné společnosti a měli vliv na rozšíření kultury smrti.

Dramatický pokrok v hospodářství a technologický rozvoj předznamenaly nárůst situací, v nichž mohou lidé náležející k západnímu civilizačnímu okruhu rozhodovat o sobě a svých záležitostech. Tyto osobní volby se však netýkají jen bytové architektury, volby automobilu nebo dovolené, ale – alespoň podle převládajícího mínění – i věci vlastní tělesné integrity, ba i potomstva. V nejabsurdnější variantě to znamená, že vlastní děti je podle tohoto pojetí možné navrhnut a vyprojektovat podobně jako kuchyňskou linku. Zároveň technologický pokrok předbíhá etickou diskusi, a to až tak, že cokoliv technicky možné je jaksi automaticky považováno i za mravně přípustné.

Kultura smrti

Když v březnu 1995 spatřila světlo světa encyklika Jana Pavla II. *Evangelium vitae*, snesla se na pontifika lavina kritiky. Poukázal totiž na naléhavou narůstající celosvětovou hrozbu lidskému životu, danou novým zlověstným společenským klimatem, které obhajuje zločiny proti životu. Tento velký papež otevřeně hovořil o *kultuře smrti*.

V posledních desetiletích se do života společnosti vplížily praktiky, které byly běžné v době úpadku starého Říma a nemalou měrou přispěly k jeho rozkladu – homosexualita, potraty, eutanazie, okultismus, veřejné smilstvo a nevěra, celková bezuzdnost v sexuálním životě. Papež v této situaci varovně poukázal na skutečnost, že důsledkem odmítnutí katolické církve a jejího učení ztrácí člověk svůj smysl pro lidství, schopnost být člověkem, důstojnost i ži-

vot. Kultura smrti stojí v příkrém protikladu k evangeliu života, obsaženém nejen v Písmu a učení prvotní Církve, ale rovněž v kultuře, která se na základě křesťanství formovala po dvě tisíciletí. Kultura života stála na vynikajících osobnostech z řad světců, křesťanských filosofů a zákonodárců.

Popření transcendentního vede k odmítnutí pravdy; bez objektivní pravdy se člověk stává sám sobě měřítkem, zdrojem i cílem a podléhá ustavičnému nutkání *být jako bozi*.

Vilém z Ockhamu. Foto: en.wikipedia.org

Být jako bozi

Ovšem stejným způsobem měla své ideové původce i papežem zmiňovaná kultura smrti. Je paradoxní, že jedním z jejích prapůvodců byl Vilém z Ockhamu (1285–1349), františkánský mnich vyučující v Oxfordu a Paříži. Jeho důsledný nominalismus sloužil k teoretickému oddělení vědy a víry a předznamenal konec scholastického úsilí o jednotné univerzální vědění. Popíral zákonitosti, pomocí kterých může rozumové poznání odvodit věřené pravdy. Systematicky zpochybňoval principy přirozeného zákona filosoficky zdůvodněné svatým Tomášem Akvinským. Bez těchto základů se však trhá jemné předitivo vztahů mezi lidskou přirozeností a Božím zákonem. Popření transcendentního vede k odmítnutí pravdy; bez objektivní pravdy se člověk stává sám sobě měřítkem, zdrojem i cílem a podléhá ustavičnému nutkání *být jako bozi*.

Lidstvo zbavené úcty k Bohu jako měřítku nejvyšší pravdy staví novou babilóňskou věž (srv. Gn 11,1–9). Pod pláštěm lidské autonomie používaly intelektuální elity protestantismu, renesance i osvícenství nauku Viléma z Ockhamu ke svému tažení proti kořenům západní kultury.

Morálka bez norem

Ve své knize *Architekti kultury smrti* (*The Architects of the Culture of Death*, Ignatius Press, San Francisco 2004) se autoři Donald De Marco a Benjamin Wiker zaměřují na 23 osobností od první třetiny 19. století do současnosti, které různým způsobem přispěly k šíření ideí, jejichž důsledky jsou víc než zřejmé. Tito so-

ciální inženýři působili v rozličných odvětvích, lišil se jejich původ a forma veřejného působení. Co je ovšem spojovadlo, bylo odmítání křesťanství a popírání důstojnosti lidské osoby v duchu Evangelia. Jejich společná vzpoura proti Stvoření a kultuře života vytvořila konstrukt společnosti, ve které není Bůh – slabí a málčíci tohoto světa podle této logiky nemají ochranu u Boha, ale jsou vydáni napospas milosrdenství člověka a společnosti. Dalším společným rysem těchto osobností je, že usilovaly o cílený mravní rozklad společnosti mimo jiné z důvodu vlastních psychických a behaviorálních problémů – jinými slovy tyto lidé chtěli, aby se jejich deviace – incest, sodomie a promiskuita – staly společenskou normou. Jejich morálka bez norem se měla stát jedinou normou: revoluční změny byly započaty z důvodů souvisejících s osobním životem svých autorů.

Knihy neutají svou severoamerickou provenienci, přesto je její četba nesmírně cenná i pro evropského čtenáře. Autoři na více než 400 stranách brilantně popisují rodinné a myšlenkové zázemí, období dospívání, soukromý život a podobné okolnosti, které byly deklarovanými i skrytými, vědomými či nevědomými pohnutkami pro postoje architektů kultury smrti. Pojďme si představit aspoň některé ze zmiňovaných osobností.

Utopisté

Jestliže svatý Tomáš More sepsal svou *Utopii*, aby dokázal, že lidstvo spoutané padlou přirozeností nemůže dosáhnout nebe na Zemi, myšlenky Karla Marxe vycházející z utopistického socialismu přímo zapříčinily vraždy a věznění milionů lidí ve 20. století – v příkrém rozporu s poselstvím Moreovy satiry.

Uctívači vůle

Arthur Schopenhauer ve svém ústředním díle *Svět jako vůle a představa* postuluje, že jedinou podstatou světa je slepá vůle – rej bezcílných sil, které uvádí v pohyb náhoda. Pohlcovat a být pohlcován, taková je podstata všeho; neexistuje dobro a zlo, život je jen výslednice sil puzených nevědomou vůlí a jejím výsledkem je snaha o zachování sebe sama. Lásky je iluze, přírodní klam. Morálka tedy nemá místo.

Eugenici a evolucionisté

Charles Darwin svými teoriemi odstranil základy důstojnosti člověka. Tento eugenik, rasista a morální relativista se rozhodl třicet století formování morálky nahradit svým evolučním relativismem. Morálka není svou povahou bytostnou součástí lidské přirozenosti – jde o přezítí nejsilnějšího a likvidaci slabších –, to ovšem platí i o lidských jedincích, rasách a národech. Přes tyto myšlenky je Darwin dodnes opěvován.

Sexuální inženýři

Darwin učaroval i zakladatelce Národní ligy pro kontrolu porodnosti Margaret Sangerové. Deklarovaným cílem této dámy bylo zmírnění chudoby – likvidací nechtěných dětí prostřednictvím plá-

Tito lidé chtěli, aby se jejich deviace – incest, sodomie a promiskuita – staly společenskou normou. Jejich morálka bez norem se měla stát jedinou normou: revoluční změny byly započaty z důvodů souvisejících s osobním životem svých autorů.

Hieronymus Bosch, Zahrada pozemských slasti, detail (1500)
Foto: hieronymus-bosch.org

nování rodiny, za jehož nedílnou součást považovala i potrat. Její agentura na smrt úspěšně funguje i v 21. století.

Ředitel institutu pro výzkum sexuality na univerzitě v Indianě Alfred Kinsey proslul svými publikacemi *Sexuální chování muže* a *Sexuální chování ženy*. Muž mnoha řemesel, který se celá desetiletí věnoval téměř výhradně entomologii, konkrétně studiu žlabatek, blanokřídlého hmyzu působícího např. duběnky, se ve zralém věku stal psychologem, sexuologem a sociologem. Ačkoliv nebyl skutečným odborníkem, jeho vliv byl hodný pozornosti: zrelativizoval jeden z pilířů západní civilizace, který ještě v 19. století odděloval kulturně vyspělé národy od primitivních kmenů, a to manželskou věrnost a sexuální zdrženlivost. Přestože byl ženatý, udržoval vztahy se svými postgraduálními studenty a pod rouškou vědeckosti točil ve svém domě pornografii. Jeho teze o sexualitě, čerpající případové studie z prostředí trestanců a psychopatů, by neopustily regály akademických knihoven, kdyby neměl celou řadu zdatných následovníků a propagátorů.

K domnělému osvobození západních lidí od svědomí přispěla Margaret Meadová, kulturní antropoložka označená časopisem *Time* v březnu 1969 za *Matku světa*, třikrát vdaná žena prokazatelně udržující dlouholetý lesbický vztah s antropoložkou Ruth Benedict a ke konci života žijící s další antropoložkou Rhodou Metraux. Získala si slávu studií *Dospívání na Samoi*, kde líčí úžasné sexuální chování primitivních kmenů ve srovnání se zkorumpovanou společností Západu.

Vyznavači slasti

Obdobně jako Marx zredukoval ekonomiku na čirý materialismus, Sigmund Freud zmaterializoval křehký svět lidského chování. Chtěl osvobodit lidstvo od svědomí odstraněním osobní viny; pomocí vědy chtěl vytěsnit náboženství, zejména křesťanství. Víru v Boha pokládal za dětinskou pověru, kterou má zdravý člověk odložit během dospívání. Zrelativizoval pojem hříchu, osobní zodpovědnosti i svobodné vůle.

Freudův žák Wilhelm Reich je pokládán za otce sexuální revoluce. Pokoušel se skloubit psychoanalýzu, marxismus,

kvantovou fyziku a jógu, vytvořil například bizarní koncept sexuální politické ekonomie a došel k závěru, že libido je energií zcela standardně podléhající (dosud neznámým) fyzikálním zákonitostem. Později freudovské libido přetransformoval v tzv. *orgon*, energii kosmického původu, která nevzniká v těle, ale člověk je jejím příjemcem. V orgonových komorách se snažil léčit různé nemohy, domníval se, že svými přístroji dokáže měnit počasí. Vycházel z toho, že idea Boha automaticky zmizí z mysli, pokud je jedinec vystaven deviantním sexuálními zážitkům. Přestože byl Reich zřejmě sovětským špiónem a psychicky zcela vyšinutým jedincem, který byl na konci života zatčen, jeho myšlenky překvapivě mnozí převzali a rozvíjeli.

Reich mimo jiné postuloval tezi, že základem člověka je sexuální pudová zvířecí přirozenost a každé dítě má být agentem sexuální změny společnosti tím, že se mu dostane od nejtěšnějšího věku sexuální výchovy. Osnovy tohoto předmětu měly být hlavní zbraní v boji proti rodině. Provokativní ladění hodin sexuální výchovy, domníval se Reich, mělo vést k vytěsnění morálních bariér ve vývoji celé generace dětí. Škola měla sejmout z rodičů odpovědnost za mravní rozvoj dětí. Cílená propaganda měla vytvořit z nevěry, náhodného sexu a těhotenství dospívajících a jeho řešení potratem standard; morální rozklad společnosti byl Reichovým záměrem. Je až děsivé, s jakou lehkomyšlností zavedl celý svět sexuální výchovu do osnov škol všech stupňů.

Obchodníci se smrtí

Trápí vás nemoc, stárnutí a nechuť žít? I zde má kultura smrti recept. Symbolem hnutí za asistovanou sebevraždu není nikdo jiný než dosud žijící *Doktor Smrt*, Jack Kevorkian. Zastává názor, že staří a nemocní si nezaslouží žít. Zkonstruoval primitivní zařízení, *mercitron*, na zabíjení nemocných. Ve společnosti bez Boha je jeho myšlenka plně logická, ne-li chválná: když lidské tělo vyčerpá svou užitelnou funkci, jeho majitel může beze všeho ukončit svůj život.

Derek Humphrey, další z koryfejí eutanazie, dovedl svou první těžce nemocnou ženu k sebevraždě předávkováním

Člověk musí v lásce spolupracovat s ostatními na budování civilizace života. Všemi dostupnými prostředky – osobním svědectvím a příkladem, modlitbou, prostředky občanské nespokojenosti, veřejnou angažovaností – je třeba čelit postupujícímu mravnímu úpadku.

léky; druhá žena ji spáchala sama. Kevorkian i Humphrey se přitom netají svým obdivem k nacistickému režimu.

Bioetik Peter Singer, glorifikovaný autor knihy *Osvobození zvířat*, která se stala impulzem pro celosvětové hnutí za práva zvířat, je vášnivým zastáncem potratů, eutanazie a usmrcování postižených dětí. Proslul výroky o tom, že prasata mají větší právo na život než děti s postižením mozku.

Intelektuální marxismus

Jak je vidět, inženýři kultury smrti se nezastaví vůbec před ničím. Jestliže ve 20. století Amerika odolala vnější hrozbě nacismu a komunismu, neubráníla se infekci kulturního, intelektuálního marxismu pod nejrůznějšími hlavičkami a náterými. Nepřátelé života – a nepřátelé Boha a křesťanství – se evidentně nezastaví před ničím. Počty jejich obětí přitom žádné statistiky nevykazují.

Je třeba budovat civilizaci života

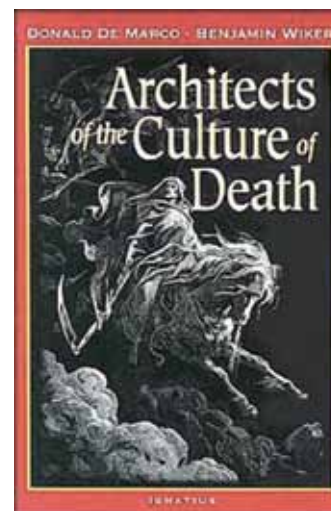
Kniha je velmi dobře zpracovaná z hlediska filosofického (De Marco je profesorem filosofie, Wiker vyučuje morální teologii) a poskytuje plejádu informací historického charakteru. Jakákoliv informace, která by mohla být považována za domněnku, je pečlivě zdokumentována citací, převážně z pera samotných protagonistů a s nimi spojených organizací a myšlenkových směrů. Informace

jsou uváděny v širokých souvislostech a knihu doplňuje bohatý věcný a jmenový rejstřík.

Autoři docházejí v závěrečném shrnutí k myšlence, že člověk musí v lásce spolupracovat s ostatními na budování civilizace života. Jakkoliv se tento apel může zdát jako idealistický, je nepochybně míněn s nejvyšší vážností. Oba autoři pocházejí ze severní Ameriky a mají živé zkušenosti s probíhajícím hodnotovým bojem, který nabírá na intenzitě. Vyzývají proto Američany, aby se nebáli čelit všemi dostupnými prostředky postupujícímu mravnímu úpadku – osobním svědectvím a příkladem, modlitbou, prostředky občanské nespokojenosti, veřejnou angažovaností.

Práce dobře poslouží každému, kdo chce získat základní orientaci v problematice, dostat se k informacím, které mediální mainstream pečlivě utajuje, překrucuje nebo alespoň ignoruje, získat argumenty pro uvážlivá a podložená rozhodnutí. Neměla by chybět v knihovně studentů filosofie, sociálních věd, lékařství a aplikované biologie.

Josef Mudra

Donald De Marco – Benjamin Wiker: *The Architects of the Culture of Death*. Ignatius Press, San Francisco 2004, ISBN 1-58617-016-3, 410 stran. V současné době je připravován český překlad publikace.

MODLITBA VÍRY ZACHRÁNÍ NEMOCNÉHO

Svátost pomazání nemocných

Pomazání nemocných je dnes u většiny křesťanů obestřeno jakýmsi strachem. Snad proto, že svátost, která byla Kristem ustanovena proto, aby posilovala nemocné v jejich zápase, pomáhala jim snášet utrpení s trpělivostí a křestanskou statečností, byla postupem času stále více udělována teprve umírajícím. Tak se stalo, že se pro tuto svátost časem vžil spíše název „poslední pomazání“. Věřící nabyli přesvědčení, že po přijetí svátosti už nutně musí zemřít. Že zde dochází k rozporu, je zřejmé, když si uvědomíme podstatu svátosti nemocných.

Jděte a uzdravujte nemocné

Když Pán poslal své učedníky na „zkušební“ misijní cestu, dal jim pokyn: *Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očišťujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte* (Mt 10,7–8). Evangelista Marek konstatuje, že *Vyšli a volali k pokání; vymítali mnoho zlých duchů, potírali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je* (Mk 6,12–13). Právě u svatého Marka se už zřejmě v textu odráží praxe Církve udílet svátost nemocných mazáním olejem a modlitbou kněze. Zřejmý odkaz na slavení svátosti nemocných v prvotní Církvi nacházíme v listu svatého Jakuba. V jeho páté kapitole čteme: *Vede se někomu z vás špatně? Ať se modlí! Má někdo radost? Ať zpívá Bohu chvály! Je někdo z vás nemocný? Ať si zavolá představené církevní obce a ti ať se nad ním modlí a mažou ho olejem ve jménu Páně; modlitba spojená s vírou zachrání nemocného, Pán ho pozdvihne, a jestliže se dopustil hříchů, bude mu odpuštěno* (Jak 5,13–15).

Jedna ze sedmi svátostí ustanovených Kristem

Olivový olej se velmi často používal jako obklad pro tláčení bolesti. Pán Ježíš, který sám uzdravoval nemocné, chce dál působit ve své Církvi, a tak zvolil právě olej, aby ustanovil svátost, ve které nabízí nemocným posilu a uzdravení. Svátost nemocných byla dosvědčena svatým Jakubem. Protože jeho pokyn v závěru listu neobsahuje žádný detailní návod jak svá-

tost udělovat, můžeme v něm spíše vidět připomínku již známé možnosti slavit tuto svátost.

Není to magie

Svátost nemocných, jak ji Kristus ustanovil, je určena především k tomu, aby těžce nemocného posilovala a dodávala mu důvěry v Pána a v moc jeho spasitelného utrpení. Stejně jako ostatní svátosti i pomazání nemocných čerpá svou moc z Kristovy oběti. Proto je také nejvhodnějším rámcem pro její slavení eucharistická hostina. Nejedná se o žádnou magickou praktiku. Připomeňme si, že Pán hovoří o daru, který apoštolové dostali zadarmo. Když na své misijní cestě Palestinou konali podobné zázraky jako on, nedělali je z vlastní moci, ale z moci, kterou jim Pán propůjčil. Když se potom vrátili a vypravovali, jak se jim dařilo, Kristus jistě věděl. Vždyť to jeho Duch rukama apoštolů uzdravoval nemocné a vyháněl zlé duchy.

Odpuštění hříchů

Z toho, co u svatého Jakuba čteme, vidíme, že svátost nemocných také působí odpuštění hříchů. Rozdělení hříchu na těžký a lehký je ale až výsledkem pozdějšího vývoje terminologie a v pravém slova smyslu lze za hřích označit právě hřích těžký. Proto si můžeme být jisti, že svátost nemocných působí odpuštění těžkých hříchů. Nemocnému zůstává sice povinnost se po nabytí zdraví z těžkých hříchů vyzpovídat, ale toto vyznání je jen jakýmsi potvrzením již obdržného Božího odpuštění. Podobně jako svá-

Foto: fatym.com

Sešli nám z nebe Svatého Ducha, Utěšitele: aby se tento olej stal znamením tvého požehnání, a naše nemocné, kteří jím budou mazáni, posiluj v jejich slabostech, zmírni jejich bolesti a uděl jim zdraví duše i těla. (Z modlitby při svěcení oleje nemocných)

tost křtu, biřmování a eucharistie nazýváme svátostmi uvedení do křesťanského života, jsou svátostí pokání, svátostí nemocných a eucharistie, kterou umírající přijímá jako poslední pokrm na cestu, *viaticum*, svátostmi, které připravují na věčnou vlast, svátostmi, které uzavírají pozemské putování. Z účinku svátostí nemocných, odpuštění hříchů, vidíme její spojitost se svátostí pokání, jejímž je jakýmsi doplňkem, podobně jako biřmování je jakýmsi dovršením křtu. Zároveň, protože svátostí nemocných je určena pro vážně nemocné, kteří se mohou, ale nemusí ze své nemoci uzdravit, působí tato svátost také odpuštění časných trestů za hřích. Tohoto odpuštění trestů dochází nemocný v závislosti na své disponovanosti k Boží lásce. Znamená to, že pokud člověk po přijetí svátostí nemocných přesto nemoci podlehně, může bezprostředně dosáhnout nebeské blaženosti.

Jednotlivé účinky svátosti

Vzpomeňme si na scénu, kdy před Krista obklopeného množstvím lidí spustili na nosítkách otvorem ve střeše domu ochrnutého člověka. Kristova první slova byla: *Synu, odpouštějí se ti hřích* (Mk 2,5). Teprve na potvrzení své moci odpouštět hřích uzdravil ochrnutého také z jeho nemoci. Vidíme zde pořadí důležitosti hodnot. Nejdůležitější je odpuštění hříchů. Hřích jako nemoc duše je příčinou veškerého, i fyzického zla ve světě, tedy také nemoci. Hřích je příčinou smrti. Uzdravením od hřichu je uvolněna cesta k celkovému zdraví člověka. Tak ve svátosti pomazání nemocných je hlavním účinkem zvláštní dar Ducha Svatého. Milost útěchy, pokoje a odvahy. Tato síla, která pomáhá nemocnému, aby se přidružil k utrpení Kristovu, ho chce přivést k uzdravení duše, ale i těla, pokud to prospěje k jeho spáse. Člověk, který je Pánem v této svátosti posílen a pozvedán, se otvírá jeho přítomnosti, a ta působí odpuštění všech hříchů a přiměřeně dispozici člověka i odpuštění časných trestů za ně. Tak je nemocný posvěcen Kristovou přítomností a jeho utrpení se stává účastí na Ježíšově vykupitelském díle a přináší ovoce vykoupění pro Cír-

Rogier van der Weyden, *Sedm svátostí*, detail (1445). Foto: commons.wikimedia.org

Svátost pomazání nemocných uděluje především blízkost Páně. Posiluje víru a naději nemocného a dává mu sílu snášet nemoc jako dopuštění nebeského Otce. Je ochranou před malomyslností a zoufalstvím, udílí odevzdanost do vůle Boží a vnitřní mír.

kev. Církev se přimlouvá za zlepšení stavu nemocného a nemocný ze své strany přispívá k posvěcení Církve a k dobru celého světa. Tato svátost také připravuje člověka na přechod z tohoto světa, na nelehkou chvíli posledního a rozho-

dujícího zápasu. Pomazání nemocných dovršuje pomazání, kterých se nám dostalo při křtu a biřmování.

Jak se svátostí nemocných uděluje

Podle současných směrnic se svátostí nemocných má udílet všem vážně nemocným. Pokud se po zlepšení stavu nemocného znovu zhorší nebo se k ní přidruží nějaká další, může být svátost udělena znovu. Za vážnou nemoc se pokládá také pokročilý věk. Doporučuje se přijmout svátost nemocných před vážnou operací. Svátostí pomazání nemocných nemůže být, stejně jako žádná jiná svátost, udělena mrtvému člověku. Pokud je to možné, předchází pomazání nemocných slavení svátostí smíření a nakonec je věřícímu podáno tělo Páně. Svátostí nemocných se

má udílet ve společenství věřících, ať už při slavení eucharistie nebo třeba v kruhu rodiny. Udílí se pomazáním nemocného člověka na čele a na ruku posvěceným olivovým nebo jiným rostlinným olejem, přičemž kněz nebo biskup říká: *Skrze toto svaté pomazání ať tě Pán pro své milosrdenství posílí milostí Ducha svatého, ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posílí.* Vzhledem k tomu, že i svátost nemocných odpouští hříchy, nemůže ji udělovat jáhen, protože moc odpouštět hříchy má pouze biskup a kněz. Olej k udělení svátosti nemocných světit biskup spolu s olejem katechumenů a s křížem při mši svaté na Zelený čtvrtek. Olej nemocných však může v nouzi posvětit i kněz, který svátost udílí.

Cena křesťansky snášeného utrpení

V současné době, kdy se tolik diskutuje o eutanazii, o takzvaném „ulehčení“ těžce trpícím nemocným, může být pochopení svátosti nemocných klíčem k pochopení ceny utrpení, které člověk nese se svým Mistrem, s tím, který za nás obětoval svůj život ve velkých bolestech na kříži. Nezapomeňme na slova, která slyšel onen lotr, trpící podobným způsobem poblíž: *Amen, pravím ti, ještě dnes budeš se mnou v ráji* (Lk 23,43). Svatý Pavel v listě Kolosanům píše: *Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, to je Církev* (Kol 1,24). Jsou to slo-

va křesťanské víry a radosti. Stejně jako ostatní svátosti, také svátost nemocných nám byla dána proto, abychom se radovali z Kristovy pozornosti a z jeho lásky. Neměli bychom se tedy této svátosti bát a měli bychom sebe i druhé vést k jejímu včasnému přijetí.

P. Karel Kočí

převzato z časopisu *Amen* 9/1997

Literatura

Katechismus katolické církve, 1499–1532

P. Giglioni, *Svátosti Krista a Církve*,

Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1996

F. Kunetka, *Úvod do liturgie svátostí*,

Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001

Pout' snoubenců ke svatému Valentinu na Vyšehradě 13. února 2010

Ostatek svatého Valentína. Foto: TS ČBK

V sobotu 13. února 2010 proběhne v Praze na Vyšehradě v rámci památky svatého Valentína – patrona zamilovaných Pout' snoubenců. Připomínáme, že na pražském Vyšehradě je uchováván ostatek svatého Valentína. Na programu bude celodenní rekolekce pro předem přihlášené snoubence od 9 do 15 hodin a poutní mše svatá v 15.30 hodin ve vyšehradské bazilice sv. Petra a Pavla.

Rekolekci bude snoubenecké páry doprovázet Mons. Aleš Opatrný, ThD., kanovník vyšehradský. Doporučený příspěvek na režii programu 100 Kč na snoubenecký pár se bude vybírat na začátku rekolekce.

Na poutní bohoslužbu pak srdečně zveme všechny ty, kteří vážně do budoucna uvažují o vstupu do manželství. Během pouti snoubenců budeme informovat o různých formách příprav na manželství v diecézi.

Pout' snoubenců se uskuteční v rámci Národního týdne manželství (www.tydenmanzelstvi.cz), který proběhne ve dnech 8. až 14. 2. 2010 na téma „V bohatství i v chudobě“.

Svatý Valentín z Terni byl biskupem, který zemřel mučednickou smrtí ve 3. století. V křesťanské tradici je chápán jako patron mládeže a šťastného sňatku. Zvyk milovanému člověku v tento den něco darovat se odvozuje ze životopisu tohoto světce. Valentín měl obdarovávat mladé páry pestrými kyticemi ze své zahrady. Římským mužům přitom údajně radil zůstat raději doma u své ženy než táhnout do války. Dne 14. února 269 byl proto za císaře Klaudia popraven.

Z Anglie pochází starobylý zvyk zasílání anonymních milostných dopisů v den jeho svátku. V Americe se zase vyvinul obyčej „voleb Valentína a Valentíny“ roku. Dalším ze zvyků, které památku svatého Valentína provázejí, je obdarování dívek a žen květinami, které jsou výrazem vzájemné úcty a lásky.

Centrum pro rodinu AP

Slavnostní bohoslužba u příležitosti Světového dne nemocných

Dovolujeme si Vás pozvat na slavnostní bohoslužbu u příležitosti Světového dne nemocných. Tento den chceme společně oslavit 11. února 2010 v 15 hodin v kostele sv. Karla Boromejského, Vlašská 36, Praha 1. Mši svatou bude sloužit pražský světící biskup Mons. Karel Herbst, SDB.

Po skončení mše svaté bude následovat zamyšlení Dr. Vojtěcha Eliáše, prezidenta Arcidiecézní charity Praha, nad Poselstvím papeže Benedikta XVI. k XVIII. Světovému dni nemocných 2010.

Tématem zamyšlení bude především úryvek z tohoto poselství: „Každý křesťan je volán k tomu, aby následováním jeho příkladu v různých a stále nových souvislostech znovu prožíval podobnoství o milosrdném Samaritánovi.“

*Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze
Vlašská 36, 118 33 Praha 1*

Vybíráme z redakční pošty

Vážená redakce,

když jsem před několika dny slyšel v rozhlase o odhalení četných nepravostí na irských řádových internátních školách, povšiml jsem si, že se tam uvádí jedním dechem sexuální zneužívání a tělesné tresty, že se tedy jaksi sčítají či „házejí do jednoho pytle“ – nu, řekněme, jablka a hrušky. To mě ani nepřekvapuje od narudlých anarchofeministů. Tito lidé, ovládající dnes do značné míry média, se totiž vyznačují jednak nepřátelstvím ke křesťanství, zejména k jeho katolické formě, jednak mistrným mateřským pojmem. Nazývají např. umělý potrat „umělým ukončením (přerušením) těhotenství“, čímž sugerují dojem, že jde o nějaký tělesný stav ženy, který lze „ukončit“ nebo „přerušit“ (interrumpovat) podobně jako třeba kašel, křeče, krvácení, zvracení apod. Nenápadně se tím zamlčuje, že tu jde i o dítě. Ostatně výraz „umělé ukončení těhotenství“ by se také mohl vztahovat na císařský řez, který je proveden v devátém měsíci s cílem zachránit matku i dítě.

Zklamalo mě však, když také paní Michaela Freiová uvádí ve svém článku „Žernov osličí“ – článku jinak velmi fundovaném, poučném – sexuální zneužívání chovanců a tělesné tresty tak trochu v jedné rovině, jedním dechem, jako by snad šlo o věci podobné závažnosti. Všichni ještě máme v paměti pošetilý nápad exministrnyň Džamily Stehlíkové zakázat zcela tělesné tresty, tedy zavést legislativní stav jako ve Švédsku, kdy matka sice smí dát své dítě zcela legálně roztrhat na kusy (do čtvrtého měsíce těhotenství), ale kdyby svého staršího kluka – ať zlobí jakkoli provokativně, sadisticky a vytrvale –, kdyby ho jen plácla, jde do vězení, dítě je jí soudně odňato a svěřeno jiným rodičům nebo vychováváno v nějakém státním ústavu, kde je sice nikdo neuhodí, ale také nikdo láskyplně nepohládí. Švédský kluk však může svou matku i svého otce bít zcela po libosti, nehrozí mu za to žádný jen trošičku citelný trest. Paní exministrnyň Stehlíkové se to lehce mluvilo, když má sama jen jedno dítě a to dítě bylo převážně v péči jiných lidí, ale velmi dobře placených. (Může to také

být dítě hodné, nepotřebující žádné tresty.) Někdo však vychovává např. pět dětí vlastních, někdy vychovává i děti, které jsou mu dočasně svěřeny třeba jako babičce či dědovi nebo jako učitelce mateřské, základní či střední školy. Každý, kdo má takovou zkušenost s výchovou většího počtu dětí, ví, že jsou děti, na které stačí jen trochu se zamračit nebo zvýšit hlas, a ony už začínají plakat. U takových dětí jsou ovšem tělesné tresty zcela zbytečné a nevhodné. Jsou však také děti velmi divoké nebo dokonce zlomyslné, které zkoušejí, co vše si mohou dovolit, a které si o nějaké to naplácání – výjimečně našlehání metlou – takřka „říkají“. A přijmou pak také takový trest jako oprávněnou samozřejmost.

Sám jsem dostal od svého otce mnoho pohlavků a asi tři velké výprasky. Od matky jsem mnohokrát dostal vařečkou. Dnes si říkám, že bych byl těch výprasků zasloužil ještě mnohem více. Vzpomínám na své rodiče s převelikou láskou, vděčností a úctou. Měli jsme s mým bratrem skvělé mládí. Ty tresty mi vůbec neublížily. Cítil jsem totiž, že jsou udílány s láskou a že to mé rodiče bolí víc než mne. Co by mě však bylo strašně, strašně bolelo, by byl eventuální zákrok četníka, kdyby byl snad viděl nějaký ten výprask skrz plot a proti mému otci nějak zakročil. Tím by byl býval můj obdivovaný otec ponížěn a to by bylo bývalo pro mě stokrát, tisíckrát bolestnější než ten výprask, ostatně zasloužený. Naštěstí byli tehdejší četníci – vyrůstal jsem za první republiky – rozumní, na rozdíl od četných dnešních teoretiků pedagogiky, psychologie atd., ověčených akademickými tituly.

Tělesných trestů ovšem užívala moje manželka i já vůči našim čtyřem dětem, užívaly jich i naše děti a jejich manželé či manželky vůči svým dětem, když byly ještě nedospělé. Bylo to oprávněné. A naši vnukové, dnes již dospělí, mají ke svým rodičům vděčný a milující vztah.

Tělesné trestání dětí je někdy nevyhnutelné a musí být dovoleno, pokud jsou tresty spravedlivé a ne přehnané – a hlavně pokud rodiče či vychovatelé to dítě milují, nemilují však jeho zlobení či provokace. – Dnes, v době televize plně zločinnů

a nestoudnosti, v době různých elektronických nosičů, které kolují mezi dětmi a kde je té krve a porna ještě více než v televizi, v době pošetilých postavů některých „pedagogů“, je výchovný úkol rodičů obzvláště těžký. Ztěžovat jim ještě tento úkol paušálním zákazem jakýchkoli tělesných trestů znamená nepřímo tyto dospělé mladé lidi podněcovat, aby raději děti vůbec neměli, nebo snad jen jedno, a aby to eventuálně „řešili“ – umělými potraty.

Ale i kdybych na okamžik připustil absurdní tvrzení, že snad jsou tělesné tresty u mládeže nepřijatelné v každém případě, je přece jen nebetýčný rozdíl mezi tělesným trestem a mezi pohlavním zneužíváním. Dávat toto dvojí jednání jaksi „do jednoho pytle“, nebo i jen tak trochu do jedné roviny, to již není sčítání jablek a hrušek, to je sčítání jablek a zmijí.

Ratmír Zoubek

Souhlasíme s panem Zoubkem, že tělesné tresty a sexuální zneužívání nelze co do závažnosti stavět na roveň. To, že se v článku Michaely Freiové Žernov osličí (*RC Monitor* 29/2009) hovoří „jedním dechem“ o tělesných trestech a sexuálním zneužívání, je dáno tím, že článek pojednává obecně o problematice jakéhokoli špatného zacházení s dětmi v irských katolických školách. V článku je přitom kladen důraz na to, že je třeba pečlivě rozlišovat mezi újmou tělesnou, sexuální, nedbalostní a citovou.

redakce

Sice trochu se zpožděním ale přece jenom děkujeme za vydávání *RC Monitoru* i „přídavky“, jako byla kniha o významu křesťanství, DVD se sociální problematikou či poslední roráty. Je nám moc dobře jasné, že je to únavná a pravděpodobně ne moc oceňovaná práce, ale vězte, že se na *Monitor* doma těšíme a pravidelně si v něm většinu příspěvků přečteme. Není to samozřejmé a jsme si toho vědomi a Vám vděční. Díky.

Ať náš Nebeský Otec žehná Vám osobně i Vaší práci.

Valovi

Poznámka k týdnu

O myšlenkách a cestách Božích a našich aneb Jak jsem nevypálil mešitu

Nikdo mi nevymluví, že mnoho muslimů jsou vcelku dobří lidé a řada křesťanů zas pěkní prevíti. Ale jiná věc je ideologicky motivované násilí proti křesťanům. Ti pak vydávají muslimům a komunistům svědectví. Měli bychom pilně následovat jejich příkladu.

„Hlubokou bolest vyvolala mezi pákistánskými křesťany vražda dvanáctileté Shazii Bashir...“ čtu ve zprávách *Vatikánského rozhlasu*. Ještě jsem stačil dočíst první odstavec a zaznamenal, že jejího pohřbu se 25. ledna zúčastnilo na tisíc lidí, ale musel jsem vyskočit ze židle. Krev se hrne do hlavy, v očích horko, skučím, spílám. „Už toho bylo dost!“ cedím skrz zuby a těžce a rychle dýchám. A proč vlastně nevzít zapalovač a ty dva desetilitrové kanystry a nevyrazit přes benzínku k nejbližší mešitě...? Je to planoucí, horoucí touha, tohle udělat. Cítím se sám tak spravedlivě zapálený, jako bych byl politý tím benzínem a nádherně a mohutně očistně hořel...

Potrásáte nade mnou hlavou? Plní vás vůči mně opovržení? Fuj, latentní terorista! Islamofob! Nebojte se, dobře jsem věděl, jaká je to hovadina a co bych způsobil. Především bych se dopustil jasné nespravedlnosti a napáchal jen strašné škody – jen bych přilil do ohně, který hoří

po celém světě. Ale dívíte se mi, když jsem před pár dny opět viděl fotografie dvou křesťanských studentek, kterým nějakí mohamedáni ve svatém zápalu surově usekali hlavy? Když se hinduisté v Indii právě pustili s novou vervou do dalších pogromů na křesťany? Když v nigerijských studních bylo zrovna nalezeno přes 150 těl zabitých křesťanů? Když se 6. ledna střely ze samopalů zarývaly do desítek koptských křesťanů před kostelem v egyptském Nag Hamadí po vánoční bohoslužbě? A k tomu násilnosti proti církvím v Malajsii, protože soud dal křesťanům za pravdu, že mohou pro Boha používat výraz Alláh. Nebo urážlivé islamistické čmáranice na sochách světců ve Fatimě... A jsme „doma“, v Evropě.

Dívíte se ještě mým emocím? Je toho moc! Jak si nemám nepřipadat jako ve válce? Copak v ní nejsme? Jsou dvě války, a přece je pouze jedna – jedna mezi Božím královstvím a světem a pak druhá pozemská mezi národy a „krá-

lovstvími“, ale vlastně je to jeden a tentýž boj.

To pákistánské děvče znásilňoval a umučil u sebe doma bohatý právník. Pochybují, že ho k tomu přímo vedly náboženské motivy, nevím, ale je z toho zřejmé, v jakém postavení jsou pákistánské křesťany v muslimské zemi. Jinde to bývá podobné. Jak můžeme těmto našim maličkým bratřím a sestrám pomoci před tím šikanováním, vražděním a ničením, které se v posledních několika měsících stupňuje? A jak máme těm zbesilcům a ukrutníkům, kteří se toho dopouštějí, pomoci, aby uvěřili v Krista a odvrátili se od zla? Copak nám dovolí, abychom k nim přišli a hlásali jim? Jakým způsobem tedy Bůh chce obrátit muslimy? Dialogem s umírněnými imámy, kteří sami jsou na mušce fundamentalistů? Asi také. I tím, že vyslýchá naše modlitby. Ale především – Bůh jich miliony přivádí sem k nám...

Ondřej Prokop Vaněček

LITURGICKÁ ČTENÍ

7. 2. Neděle **Iz 6,1–2a.3–8, Žl 138, I Kor 15,1–11, Lk 5,1–11**
5. neděle v mezidobí

8. 2. Pondělí **I Král 8,1–7.9–13, Žl 132, Mk 6,53–56**
sv. Jeroným Emiliani; sv. Josefína Bakhita

9. 2. Úterý **I Král 8,22–23.27–30, Žl 84, Mk 7,1–13**
sv. Apollonie

10. 2. Středa **I Král 10,1–10, Žl 37, Mk 7,14–23**
sv. Scholastika

11. 2. Čtvrtek **I Král 11,4–13, Žl 106, Mk 7,24–30**
Panna Maria Lurdská

12. 2. Pátek **I Král 11,29–32; 12,19, Žl 81, Mk 7,31–37**
sv. Benedikt Aniánský

13. 2. Sobota **I Král 12,26–32; 13,33–34, Žl 106, Mk 8,1–10**
sv. Kateřina Ricciová

Res Claritatis MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Mgr. Michaela Freiová. Redaktoři: Mgr. Dagmar Kopecká, Mgr. Ondřej Vaněček. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frej, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což za rok činí 675 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.